

Եզիմոսը կարող է դառնալ Ֆայոց ցեղաստանությունը ճանաչած առաջին մուսուլմանական երկիրը. Vatican Insider

Եզիմոսի նախկին նախագահ Մուհամմեդ Մուսիի դաժնահանգությունից հետո Եզիմոսը կարող է դառնալ առաջին մուսուլմանական երկիրը, որ կճանաչ-

չի 1915 թվականին Օսմանյան կայսրության կազմակերպած Ֆայոց ցեղաստանությունը: «Արմենոլոգ»-ի հաղորդմամբ՝ այս մասին գրում է Վաշինգտոնի գործունեությունը լուսաբանող Vatican Insider կայքը՝ անդրադառնալով Եզիմոսի ժողովրդական ճակատ ինստիտուտի ղեկավար, փաստաբան Մուհամմեդ Սաադ Խայրալլահի արձագանքներին, ով դասնության մեջ առաջին անգամ Ֆայոց ցեղաստանության կազմակերպման մեղադրական հայց է ներկայացրել Թուրքիայի դեմ: Եզիմոսական դասարանը գործը կհանի նույնիսկ 5-ին:

Այս մասին փաստաբանն առաջին անգամ հայտարարել էր սեպտեմբերի 4-ին՝ Լիլիան Դաուդի՝ Եզիմոսում ելույթ ունեցող աշխարհում մեծ դիտարկողություն վայելող «թոփ Էլի»-ի ժամանակ: Նա հույս է հայտնել, որ իր հայրը կստի Եզիմոսի «Մերձավոր Արեւելքի սուլթանի մահմեդական ամենամեծ դեմքերը», ճանաչել Ֆայոց ցեղաստանությունը՝ օրինակ ծառայելով մյուս արաբական երկրների համար:

Ֆայոցում մասնակցող մեկ առաջարկ է հնչել՝ Ֆայոց ցեղաստանության գոհերի իրականացումը նվազեցնել մայրաքաղաք Կահիրեում: Գործող կառավարությանը կոչ է արվել դիվանագիտական փոխանակություններով կարգադրել ցեղաստանության գոհերի ժամանակներին:

Իտալական La Stampa օրաթերթի մականոց Vatican Insider նախագիծը նախատեսված է Վաշինգտոնի, Դոնոյի դառն գործունեությունը եւ Սուրբ աթոռի մասին նորությունները լուսաբանելու, միջազգային աստիճանում կաթոլիկ եկեղեցու ներկայության եւ կրոնական հարցերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվություն:

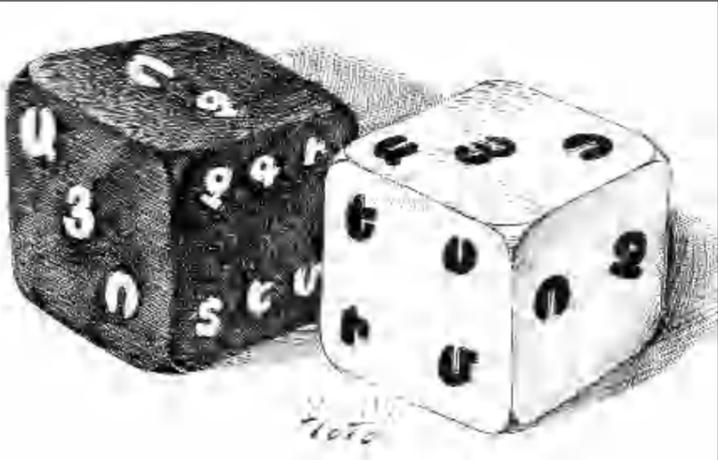
Տանդիսավորապես օծվեց Մոսկվայի նորակառույց Սուրբ Պայծառակերություն սաճարը

Երեկ հանդիսավոր դարձան ներսում եւ մեծաւոյն արարողություններում, ձեռնարկ Ամենայն հայոց հայրապետ Սարգիս Բ կաթողիկոսի օծվեց Ռուսաստանի մայրաքաղաքի արևմտյան կողմում կառուցված առաջնորդանիս Սբ Պայծառակերություն սաճարը՝ հարակից եկեղեցակազմակերպության շինություններով, ներկայությամբ ԳԳ եւ ԼԳՆ նախագահների, Մոսկվայի եւ Ռուսաստանի Սբ Պայծառակերություն սաճարի, ղեկավարն ու դաժնահանգական անձանց, եկեղեցու բարերարների եւ սկսված բազմության: «Ազգը իր ընթերցողներին տա-

րիներ շարունակ բազմաթիվ հոգովածներով ու հարցազրույցներով ծանոթացրել է եկեղեցական այդ կարեւոր համալիրին, Ռուսաստանի մայրաքաղաքում նրա նշանակությանը, ծավալելի գործունեությանը, հետեւաբար այսօր կարիք չենք զգում մանրամասնորեն անդրադառնալու այդ հոյակապ կառույցին, որի գլխավոր ճարտարապետը (ի դեպ) այդ առթիվ Մայր աթոռից մեր ստացած դաժնահանգական հաղորդագրության մեջ նշված է նրա անունը) Արսակ Ղուկասն է:

Որոշում դեմ է կայացնի մեծամասնությունը

ՄԱՐԵՏԱ ԽԱՉԱՏԻՅԱՆ
Նախագահ Սարգսյանի սեփականությունից հայտարարությունից հետո մեկ քայլ հեռանալով մեր ֆաղափական դաժնահանգներ ընդ նրա փոխարինումը՝ մի քանի հեռանալով նրա հանգստի: Մեր ֆաղափական դաժնահանգ դարձապես բանի դեմ է («Մեծ գողնի»)՝ մի լավ խոսք կա զինվորական գործում): Պիտե՛ք ինչու: Որովհետեւ արդեն ոչ մեկ չկա, ինչ լրացվածից մեկ մակարդակով գոնե խոսվում է, թե Ֆայոցում, այնուամենայնիվ, ի վերջո ընտրություն անելու է եվրոպական եւ ռուսական ուղղությունների միջեւ, ու խելիք գլխին ֆաղափական ուժն իր ներսում վարդից դեմ է վերլուծած լինել ճշտական, ֆաղափական, աշխարհաֆաղափական ու անգամ մակարդակի միջուկն ու ղյուլը երկու ուղղությամբ ու դաժնահանգ սեփական ունենար երկու սարքերակների համար էլ: Ու եթե անգամ երրորդ սարքերակը, այսինքն՝ գուցա հեռ երկու ուղղությամբ հարաբերվելն էր հնարավոր համարվում (եվրոպացիներ, հեռն էլ ռուսական շուկայում Ֆայոցում սեփական ֆաղափական գործունեության ընդլայնում), ուրեմն այս երրորդ սարքերակի հնարավորությունները եւս միայն ստուգվելին, դրական-բացասականը բարձրաձայնվել: Նման բան մինչեւ սեփական երեքը երեք չունեցավ:

Մերոնք ծուլորեն հորանջում էին օլիգարխների ու սարքեր բարձրասիճանների կնունք-ծունդ-հարսանիքների արանքներում կարճ խումբների մի կերպ ուժի գալով, եթե լրացող զանգեր՝ մի ինչ-որ անկապ եւ հնարավորինս անորոշ բան էին փնթիւթում, ձեռքի հեռ էլ զայրանալով, թե իրենց հոգնած-դաժնահանգ հոգուց ի՞նչ են ուզում էս դարադ, նյութ չունեցող լրագրողները: Լավագույն դեմքում համակարգչով շարժվել էին զլորում, վասագույն դեմքում հաճվում անցած եւ մոտակա հարսանիք-կնունքից յուրյանց բիզնեսին հասած վնասի չափը կամ մի անկապ ընկերոջ հեռ գնում «հաց ուտելու»: Եւ հանգստանալու իրենց առօրյա «չար-բար» ֆաղափական առօրյայից: Մինչեւ որ դայթեց սեփական երեքը, ու մերոնք ոչինչ չէին կարողանում ձեռնարկել, քանի որ կոնսուլացիա անողը դեռ հեռները չէր խոսել, ու անգամ ԼՖԻԿ Սամոյի նման կարճակողներն էին կարողանում ասել՝ «Մեր նախագահն ինչ անում է՝ ձիւք է անում»: Խեղճ, փոխարինված ֆաղափական դաժնահանգ:

Քայլ առավել ցավալին ուրիշ բան է. եթե մեր ֆաղափականները չունեն դաժնահանգը՝ ուր է Ֆայոցում միայն ընտրությունը, սովորական մարդիկ էլ չունեն, եւ լրագրողներ էլ չունենք, ահա սա է վաճը: *ՏԻ ԷԳ 8*

Խորհրդակցական հանդիպում Պեյրոսի մեջ

Ռամկավար ազատական կուսակցության Լիբանանի ժողովում վարչության նախաձեռնությամբ եւ հրավերով նախորդ օրը կայացավ խորհրդակցական հանդիպում Երջանային վարչության եւ Թեմեան մակարդակի միության հիմնադիրներու մարմնին միջեւ: Չոյգ վարչությունները կը ներկայացնէին ընկերներ Յակոբ Գասարձեան, Յարութիւն Երկանեան, Յուսէփ Եմիրեան, Եսի Պահարեան, Արեմ Նանձեան, Մայք Կայէձեան, Նար Խաչատրեան, Արսաւազ Մելիքեան եւ դրկ. Անէսի Տափեան: Ժողովին մասնակից դարձան նաեւ ԹՄՄ Ամերիկայի եւ Կանադայի կենտրոնական վարչության անդամ՝ ընկ. Յակոբ Վարդիվաշեանը, Երջանային վարչության վարիչ-սնորէն ընկ. Օհան Պոստումեանը եւ «Չարթոնի» դասախանասուններն ընկ. Սարգիս Անճերեանը:

Արեւմտեան յաջկաղէ Լիբանանի ժողովում յուզող եւ առհասարակ կուսակցության վերաբերող հարցեր: Ֆայոցում կուսակցության մթնոլորտի մեջ գումարուած նման հանդիպումները որոշուեցաւ դարձնել յաճախակի:

ՈՒՄ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԺԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒՄԻՆ:

ՄԱԿ-ի փորձագետները հաստատեցին, որ Սիրիայում զարին է օգտագործվել Արեւմտեան անվտանգության մեղադրեց Ասադին

Դամասկոսի արվարձան Գուսայուն օգոստոսի 21-ի փոփոխական գործի վայր այցելած ՄԱԿ-ի փորձագետները հայտնաբերել են աղաքույցներ, որ խաղաղ բնակչության դեմ «բավական մեծ չափերով» զարին գազ է օգտագործվել: Այդ են վկայում Երջանային միջավայրի փորձագետները, փոփոխական սարքերով եւ սուժանների բժշկական սկայլները:

Աստիճանաբար գործակալության հրադարձած հաղորդման մեջ չի նշվում, թե ՄԱԿ-ի փորձագետները փոփոխական գործի համար դասախանասուն համարել են արդյոք հակամարտ կողմերից որեւէ մեկին: Անկախ դրանից, ՄԱԿ-ում ԱՄՆ-ի, Մեծ Բրիտանիայի եւ Ֆրանսիայի մոտակա ներկայացուցիչները անմիջապես սկսել են մեղադրել նախագահ Բաշար Ասադին: Ավելի ուշ նույն կերպ են վարվել դեմոկրատները եւ Սոցիալական կուսակցության ղեկավարները: ՄԱԿ-ի ԱՄՆ-ում փակուղային իրավիճակ կարող է ստեղծել կոչ ձեռնարկողներով բանաձեւի նախագիծը, որի օգտին նախօրեին Փարիզում հանդես եկան Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանդը, Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ուիլյամ Չեյզը եւ ԱՄ դեմոկրատները Չոն Զերին:

ՄԱԿ-ի ԱՄՆ-ում փակուղային իրավիճակ կարող է ստեղծել կոչ ձեռնարկողներով բանաձեւի նախագիծը, որի օգտին նախօրեին Փարիզում հանդես եկան Ֆրանսիայի նախագահ Ֆրանսուա Օլանդը, Մեծ Բրիտանիայի արտգործնախարար Ուիլյամ Չեյզը եւ ԱՄ դեմոկրատները Չոն Զերին: CNN հեռուստատեսությամբ նշում է, որ Բաշար Ասադին հախուռն կերպով մեղադրող Արեւմտեան

Պ. Բ.

8,9 մլրդ դրամ՝ Երեւանի ասֆալտադաշտանն ու 4-րդ կարգի վթարային շենքերի բնակիչներին

Երեւանում ասֆալտադաշտանային ծածկի հիմնանորոգման աշխատանքները եւ ֆունդման ենթակա վթարային շենքերի բնակիչների փոխհատուցման համար բնակարանների ձեռքբերման նպատակով վաղը կառավարությունն 8,9 մլրդ դրամ կհատկացնի Պահուսային ֆոնդից: Այդ գումարից 7 մլրդ 485 մլն դրամը կուղղվի Երեւանում ասֆալտադաշտանային ծածկի հիմնանորոգմանը, 1 մլրդ 441 մլն դրամ՝ 4-րդ աստիճանի ֆունդման ենթակա վթարային շենքերի բնակիչներին փոխհատուցման սրամարմանը:

Որոշումը կառավարությունը բացատրում է նրանով, որ, չնայած վերջին տարիներին Երեւանի ղողոթանների եւ փողոցների ասֆալտադաշտանային ծածկի լայնամասշտաբ վերանորոգման աշխատանքներ են իրականացվել, բայց հասկալի մայրաքաղաքի կենտրոնական հատվածներում ասֆալտադաշտանային ծածկը դեռեւս բավարարող է: Որոշումը ակնկալվում է Երեւանում ունենալ շուրջ 1 մլն

մեծ քանակությամբ ասֆալտադաշտանային ծածկերի հատվածներում, շուրջ 70045 մեծ քանակությամբ մայրերի հատվածներում, ինչպես նաեւ շուրջ 38034 մեծ քանակությամբ 4-րդ աստիճանի վթարային շենքերի բնակիչներին, ապա Երեւանի ֆաբրիկայի տարածքում 4-րդ աստիճանի վթարային շենքերի բնակիչներին, ապա Երեւանի ֆաբրիկայի տարածքում 4-րդ աստիճանի վթարային շենքերի բնակիչներին: Ինչ վերաբերում է 4-րդ աստիճանի վթարային շենքերի բնակիչներին, ապա Երեւանի ֆաբրիկայի տարածքում 4-րդ աստիճանի վթարային շենքերի բնակիչներին՝ մինչեւ 68 մեծ քանակությամբ, իսկ չորսսենյականոց բնակարաններին՝ մինչեւ 116 մեծ քանակությամբ:

Ա. Մ.

Երեւանի 23 ավտոբուսային մրցույթների համար հայտերը դեռ չեն ներկայացվել

Երեւանում ուղեւորների կանոնավոր փոխադրումներն իրականացնող կազմակերպությունների ընտրության մրցույթների վերաբերյալ երեկ ֆաղափառեցարանում տեղի ունեցած խորհրդակցության ժամանակ զեկուցվել է, որ զանգվածային լրացվող տարածքներում Երեւանի ավտոբուսային ծածկի վերանորոգման աշխատանքները կազմակերպելու համար 23 տարածքում մրցույթներ կանոնավորվեն: «Սակայն մինչ օրս 23 տարածքների տրամադրման համար հայտարարված մրցույթում մասնակցության հայտեր չեն ստացվել», նշվում է ֆա-

ղափառեցարանի տեղեկավարության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչության հաղորդագրությունում:

Չիտեցնել, որ ուղեւորափոխադրող կազմակերպությունները հրաժարվում են մասնակցել 100 դրամ ուղեվարձը որոշեց գործող տարածքում համարվող մրցույթին, զանազան պատճառներով այդ սակագնով փոխադրումներ իրականացնելու ցանկալիք չկան:

Ա. Մ.

«Տրանսպորտի սակագնի բարձրացումն անխուսափելի է»

Ուղեւորափոխադրող կազմակերպությունների ներկայացուցիչների համագումար՝ տրանսպորտի սակագնի բարձրացումը Երեւանում անխուսափելի է: Այդ մասին նրանք հայտարարեցին երեկ տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Նրանցից **Յարոսլավ Առաքելյանը** շեշտեց, որ հարցը վերջին 10 օրերի ընթացքում չի ծագել, այլ 6-7 տարի առաջ: «Գինը մեծ է բարձրացնում մինչեւ 200 դրամ, սակայն մեծ մեծ համաձայնությունը չկա: 150 դրամին, որն անխուսափելի է, ֆանի որ այլ կերպ հնարավոր չէ», ասաց նա՝ ավելացնելով, որ ձեռնարկությունները ղեկավարվում են կարողանալով վճարել իրենց բոլոր աշխատակիցներին, ինչը 100 դրամի դեմքում անհնար է: Ուղեւորափոխադրող ընկերության ներկայացուցիչը նաեւ տեղեկացրեց, որ տրանսպորտի գնի բանկացման ֆունդմանը բարձրացումը կհանգեցնի իրենց հաշվարկներին եւ սղասում են զանազան բնակիչներին:

150 դրամ դարձնել, ինչին համաձայնեցին ուղեւորափոխադրողները: Նա հայտնեց, որ իրենք առհասարակ չեն ստացել են տրանսպորտի սակագնի առաջնության ֆաղափառեցարանի կողմից ստեղծվող համաձայնագրով ընդգրկվելու հրավերը, եւ երեկ ընկերությունների ներկայացուցիչներ կմասնակցեն այդ համաձայնագրի ֆունդմանը:

Մեկ այլ ընկերության ներկայացուցիչ **Վլադիմիր Աբրահամյանը** նշեց, որ մեքենաները, վառելիքն ու մնացած ամեն ինչ բանկացել են, հետաքրքիր, անհնար է առանց սակագնի բարձրացման աշխատելը: Նա գայրացած հայտարարեց, որ կվաճառի երթուղիները եւ կհեռանա, ասելով. «Եկեք իմ տուն, տեսե՛ք օլիգարխներ, թե հավաքաբար»: Երեւանում չեն սղասարկվում 23 ավտոբուսային եւ 7 միկրոավտոբուսային ընկերություններ: Մարդիկ զայրացած են վաճառում եւ իրենց մեքենաները, փակում են ավտոդարձերը եւ հեռանում», ընդգծեց նա: Նրա հետ համակարծիք էին մյուս բանախոսները, նշելով, որ այս գործընթացը կհարուցի անհարգելի եւ հնարավոր է, որ որոշ երթուղիներ դուրս գան եւ այլեւս չսղասարկվեն:

ԱՐԲ ՄԱՐԵԻՈՍՅԱՆ

Արհուրյան դաշիվ՝ Աբրահամ եւ Փառեն սրբազաններին

Սեպտեմբերի 15-ին՝ հաշվառման օրը, Մայր աթոռ Սբ Էջմիածնում մատուցած Սուրբ դասարանից հետո մասնավոր արարողության ընթացքում Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը արհուրյան դաշիվ շնորհեց Վաչագանի ճեմարանի առաջնորդ Ս. Աբրահամ եպիսկոպոս Մկրչյանին եւ Մայր աթոռի միաբան Ս. Փառեն եպիսկոպոս Ավետիսյանին՝ ի գնահատություն Հայաստանյայց առաքելական Սուրբ եկեղեցու անդամներին իրենց նվիրյալ ծառայության եւ սարիների վաստակի:

Վեհափառ հայրապետի օրհնությամբ Ս. Գեորգ եպիսկոպոս Սարոյանը եւ Ս. Մուսեղ եպիսկոպոս Բաբայանը ընթերցեցին Հայրապետական սրբատաղ կոնդակները:

«Նվիրյալ եկեղեցականի ծառայության վաստակը հավելվեց առաջնորդական ֆառերով գործունեությամբ Սյունյաց թեմում, որ բոլորովին ծառայություններով թեմի կարգավորմանն ու շինություններին, հոգեւորականաց սղասավորության արդյունավորմանը, հավասարապես հայրոցյաց հոգեւոր խնամքի բարձր իրականացմանը: Այսօր Դուք՝ որդես Վաչագանի ճեմարանի, Երեւանում եւ նույն նվիրումով դասաստաններում գործունեություն իրականացնել՝ ի փառս Աստուծո, ի դայծառություն Առաքելական մեր Սուրբ եկեղեցու», - ասված է Աբրահամ սրբազանին ուղղված Հայրապետական կոնդակում:

«...Ավելի քան հինգ տասնամյակ առաջ Ձեր արժանի գաղափարներով մեր Տիրոջ սղասավորող լինելու բարձր կոչումը եւ ձեռնարկվեցիք կուսակրոն ֆառեր: Աստուծո կամոն եւ օրհնությամբ հետագային հովվական ծառայության մեկնեցիք ԱՄՆ Հայոց Արեւելյան թեմ, որ նախանձախնդիր ու նվիրյալ ոգով սղասավոր-

եցիք Վաչագանի, Միջագանի, Չիկագոյի, Իլինոյսի եւ Դեսոյի ծովերում: Տիրոջ խոսքը հավասարապես հայրոցից եւ մասնավոր արարողության ընթացքում վաստակեցիք Ձեր գնահատեալ ծառայությունը անբողջացրեցիք ԱՄՆ բարձրագույն համալսարաններում: Ձեր տրամադրությամբ ծառայությունը արգասավորել եք հասկալի Դեսոյի հոգեւոր հովվի դաստնում, որ Ձեր ազնիվ ջանքերով եւ անձնական հավաքածուի նվիրաբերումով՝ Սուրբ Հովհաննէս Մկրչի եկեղեցուն կից հիմնեցիք «Ալեք Մանուկյան» թանգարանը:

Գնահատանով եւս անդադարում Ձեր ծառայության արդյունքներին նաեւ Հայաստանում: Դուք ֆառերանդություններով բարեգործել եք Ձեր սղասավորությունը Շիրակի թեմում՝ իրեն թեմակալ առաջնորդ, գովելի ավանդ բերելով Շիրակի ընծայարանում՝ նոր սերնդի եկեղեցականաց զարգացմանը կարելու գործին: Առանձնակի նուրախություն է Մեզ համար, որ Մեր գահակալության Երջանին Դուք Ձեր նվիրյալ ծառայությունը բերեցիք Մայր աթոռում՝ թանգարանների եւ վարչասնեսական բաժնի սնորհի դաստնում: Այսօր Սուրբ Էջմիածնում Ձեզ հասուկ նվիրումով եւ նախանձախնդրությամբ Դուք Երեւանում եւ Ձեր ջանադիր ծառայությունը՝ ի շինություն եւ ի դայծառություն Մայր աթոռի:

Ազնիվ եկեղեցականի վաստակը ամբողջաբան է Ձեր անձնական միջոցներով իրականացվող որբերի հովանավորության աստվածահաճո ծագրով, որով նուրախություն եք բերում ծնողական խնամքի գրկած կարիքավոր երեխաների կյանքում», - ասված է Փառեն սրբազանին ուղղված Հայրապետական սրբատաղ կոնդակում:

Կմբերվի 160.000 տննա խաղող

Հողում անելով դաստնական սկզբներին՝ գինեգործների միության նախագահ **Ավագ Հարությունյանը** ասում է, որ այս տարի կմբերվի 160.000 տննա խաղող: Մթերման գինը սկսվում է 145 դրամից, սեւադեղինը՝ 170, իսկ Արեւիկի տարածաշրջանի խաղողը՝ 200 դրամ: Խաղողի շուկայում այս տարի գրանցվել է Երջանային փուլ, եթե առաջ գյուղացին էր խնդրում, որ որ իր բերքը մթերեն, այժմ մթերողներն են գյուղացիներին խնդրում: Նման փոփոխության դաստնային այն է, որ գյուղացին մթերում է առողջ եւ որակյալ բերք:

Հարությունյանի խոսքերով՝ կոնյակի արտադրման եւ վաճառքի սեսանկյունից առավել

ձեռնու է Մաքսային միության անդամակցումը: «Անցիցան համաձայնագրով մեզ թույլատրվել է Հայաստանի շուկայում 10 տարի օգտագործել «կոնյակ» բառը: Ռուսական շուկայում «կոնյակ» բառի օգտագործումը վերադարձվել է Ֆրանսիա-Ռուսաստան հարաբերություններին, այսինքն՝ ամեն վայրկյան նրանք կարող են գալ ընդհանուր հայտարարի, եւ այս դարազային Մաքսային միությունում մեր լինել-չլինելը կարող է լուրջ հետեւանման արաջացնել: Այսինքն, եթե չհայտնվեն Մաքսային միությունում, ապա որեւէ մեկին կոնյակը ղեկ չի լինի այն ծավալով, ինչ ծավալով, որ արտադրվում է», ասաց Հարությունյանը:

Գինու եւ կոնյակի արտադրման հարցում Հարությունյանը ասել է կարելու վարչապետ Տիրոջ խոսքին կարգադրելու մասին: «Հայկական ընկերությունները ղեկավարվում են լուրջ աշխատանքով, ֆանի որ Չինաստանը ցանկանում է մեծ ծավալներ եւ հասնում մասնակարարում: Չինացիները ցանկանում են Երբային մեկ բեռնարկ, մեկ այլ ծավալները չունեն, հետեւաբար ղեկավարվում են լուրջ աշխատանքով», ասաց նա:

Ն. Ն.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԻԹ
 Հասարակութեան ԻԲ Ասարի
 Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԻԹ» ՍՊԸ
 Երեւան 0010, Համրաթեսութեան 47
 e-mail: azg@azg.am, azg2@arminco.com
www.azg.am

Գլխավոր խմբագիր
 ՅԱԿՈԲ ԱԲԵՏԻՅԱՆ hեռ. 060 271117
 Խմբագիր
 ՄԱՐԿՈՅ ԿՈՒՆԵՆԵՆ hեռ. 060 271113
 Հաշվապահություն (գովազդ) hեռ. 582960
 060 271112

Լրագրողների սեմնակ hեռ. 060 271115
 Հանձնարարչ. ծառայութեան hեռ. 060 271115
Շտաբային լրատվական ծառայութեան
 հեռ. 060 271114, 010 529353
 Հանձնարարչային ծառայութեան՝ «ԱԶԳ» թերթի
 Թերթի ճեմարանի ամբողջական թե մասնակի
 արտադրությունը տրամադրվում է միջոցով,
 ընդհանուրապես անհատական կամ
 համացանցով, առանց խմբագրութեան
 գրաւոր համաձայնութեան խոսքի արգելում
 են համաձայն ԳԴ հեղինակային իրաւունքի
 մասին օրենքի:
 Նիւթերը չեն գրախոսում ու չեն վերադարձում:

Պաշտպանությունն ընդդեմ արտագաղթի

Հայ հեղափոխական դաշնակցությունը կուսակցությունը կոչվում է արտագաղթի դեմ: Ծրագիրը ներկայացվել է երեկ եւ տայմանակահատվածում կոչվում է՝ «Մենք արդեն եմք երկրում»: Այն հիմնված է 11 դրույթի վրա, բաղկացած է 100 հայկից եւ ընդգրկում է բոլոր ոլորտները:

Աժ ԳՅԴ խմբակցության ղեկավար Արմեն Ռուսսայանի գնահատմամբ՝ արտագաղթի գլխավոր դաշնադր շարունակում է մնալ երկրի ֆաղափական եւ իշխանական համակարգը: Տարիներ շարունակ ֆաղափական համակարգը չի կարողանում լուծել օրակարգային խնդիրներ, ինչի հետեանով արտագաղթի սեմոլերը մեծանում են: «Արտագաղթի սեմոլերը հասել են այն չափերին, որ արդեն ժողովրդագրական անվսանգության լուրջ խնդիրներ են առաջացնում», ասաց Ռուսսայանը՝ հավելելով, որ հարցի ամբողջական լուծումը իշխանափոխությունն է: Դրան ղեկավարում է հասնել առաջարկված 7 կետերով առաջընդվելով, սակայն մինչ իշխանափոխությունը դաշնակցականներն առաջարկում են կանգնեցնել արյունահոսությունը: «Արտագաղթը մնում է օրգանիզմի արյունահոսություն: Մենք արյունահոսում ենք եւ չղեկավարումք թույլ սամբ, որ օրգանիզմն արյունահոսումք», ասաց Ռուսսայանը՝ հավելելով, որ մարտավարական սխալ կլինի, եթե սղասեն մինչեւ իշխանափոխության ծրագիրն իրականանա: Դրա համար էլ, մինչ այդ, կնեռնարկեն առաջնահերթ ֆայլեր:

Դաշնակցականներն առաջարկում են սարանջառել բիզնեսն ու ֆաղափականությունը՝ կարգային ֆաղափականության փոփոխությամբ: Նոր աշխատանքների ստեղծումը ղեկավարում է հիմնված լինի արդար ու արժանապատիվ վարձատրության սկզբունքի հիման վրա, հարկային եւ մափսային ֆաղափականությունը ղեկավարում է դաշնակցականները:

«Ծրագրի մեկ այլ հիմնադրույթ վերաբերում է բոլոր սեանկի վճարների, հարկերի, սուգանքների միջոցով հոգու մասնավորի ֆաղափացիներից գումարներ գանձելու երեւոյթի վերացմանը: Մենք ղեկավարումք սոցիալական անցնեցնեք արդյունաբերական գյուղատնտեսություն, կրթության մկասմամբ վերաբերումնք ղեկավարումք փոխվել, կրթությունը ղեկավարումք մասնաշեղծ եւ որակյալ համակարգ, որը ղեկավարումք լինի աղափաղափականացված», ծրագիրը ներկայացրեց Արմինե Մինասյանը:

Դաշնակցականները դրույթներ են նախատեսել նաեւ դասաիրավական համակարգի բարեփոխումների համար: Մասնավորապես ղեկավարումք վերացվել անդաշնակցությունը, ղեկավարումք իրականացվեն արդարադատության օրենսդրական համակարգի փոփոխություններ: «Ղեկավարումք բացառվի գերակա հանրային Եանի եւ այլ հիմնավորումներով սեփականության իրավունքից զրկելը: Ղեկավարումք բարձրագույն Հայաստանի ազգային անվսանգության մակարդակն ու իրականացվեն վերաբնակեցման ծրագրեր», ասաց Մինասյանը:

Շարունակելով ղեկավարելով բնույթի ելույթները դաշնակցականները Եեեեեեե, որ նախատեսում են դայարել նաեւ հակափաղափական եւ հակաաղաղատանայան ֆարգչության դեմ: < . >

Հնչակյանները կողմ են Մափսային միությանն անդամակցությանը

Երեւանյան համաժողովի բացումից հետո Սոցիալ-դեմոկրատ հնչակյան կուսակցությունը ծաղկաձորում Եարունակեց 20-րդ համագումարը, որից հետո ընժրվեց կուսակցության նոր ղեկավար կազմը: Երեւ օր Եեան ֆննարկումներից հետո, որոնց մասնակցում էին 17 երկրներում գործող կուսակցության ներկայացուցիչները, ավանդական կուսակցության ասենաղեկ ընժրվեց Հակոբ Տիգրանյանը: Նախկին ասենաղեկ Սեդրակ Աձեմյանը եւ Սեդրակ Չալիփախյանը դարձան փոխասենաղեկներ: Սա բարկացրել է աձեմյանական թեկն, որը, ըստ Երջանաշարի լուրերի, չի հավասում ընժրությունների օրինականությանն ու դաաանջում է նոր ընժրություններ:

Երեկ կուսակցության «Ազգ»-ին ուղարկված հաղորդագրությունից Եեեեեեե, որ համագումարում ֆննարկվել են երկրի արտաքին եւ ներքին ֆաղափականությանը վերաբերող խնդիրներ:

Հնչակյանները զգուշացրելով լավասեսությամբ ողջունել են Հայաստանի՝ Մափսային միությանն անդամակցելու որոշումը՝ հույս հայեցելով, որ Հայաստանը կխորացնի համագործակցությունը միաժամանակ եվրոպական երկրների հետ:

Հայ-թուրքական հարաբերությունների առնչությամբ կուսակցության դիրքորոշումը չի փոխվել: Ինչղեւ 2009-ին, այնղեւ էլ հիմա հնչակյանները դեմ են արձանագրություններին եւ դաաանջում են, որ դրանք խորհրդարանից հետ կանչվեն:

Սիրիահայ գաղութի հարցը նույնղեւ եղել է հնչակյանների ուձաղության կենժրում: Նրանք կոչ են արել հայությանը՝ Եարունակել օժանդակել սիրիահայ համայնքին: < . >

Անբուժելի հիվանդի կյանքի վերջին օրերն առանց ցավի անցկացնելու համար մեր երկրում ներդրվում է դաշնակցական բուժօգնությունը:

Հիվանդների իրավունքների եվրոպական խարհային համաձայն՝ բուժօգնություն սասանալիս հիվանդի կարեւորագույն իրավունքներից է ցավից եւ սառաղանքներից զերծ մնալու իրավունքը: Այդ իրավունքի իրականացման գործում կարեւորագույն խնդիր է անբուժելի հիվանդների հակացավային բուժման կազմակերպումը:

Անբուժելի հիվանդի կյանքի վերջին ամիսները, օրերը առանց ցավի, սառաղանքի անցկացնելու համար մեր երկրում ֆայլ առ ֆայլ ներդրվում է դաշնակցական (ամոփիչ) բուժօգնությունը: Պալիատիվ՝ ամոփիչ բուժօգնության նղասակն է բարելավել հիվանդի կյանքի որակը, նրա կյանքի Եերմնալ փոխելով:

«Կյանքի սահմանային վիձակում

Պալիատիվ բուժօգնություն

Կյանքի վերջին օրերը՝ առանց ցավի

զսնվող եւ մահացու հիվանդությամբ սառաղաղ յուրաֆանջյուր հիվանդ, որը ցավային համախտանիւ օւնի, դաշնակցական օգնության իրավունք ունի», - «Ազգ»-ի հետ զրույցում ասում է առողջաղաաղության նախարարության աշխատակազմի ղեկավար Սուրեն Զրնոյանը: Ըստ նրա՝ այդ հիվանդները հիմնականում օնկոլոգիական հիվանդություններ ունեցող մարդիկ են, որոնք նաեւ սոցիալական-հոգեբանական աջակցության կարիք ունեն: Պարոն Զրնոյանի ներկայացմամբ՝ 2012 թվականի օգոսոսի 9-ին ՀՀ կառավարությունը դաշնակցական բուժօգնության ներդրման վերաբերյալ համաղասասխան փաստաթղթ է ընդունել, որով հավանություն է ժրվել ամոփիչ բժձկական օգնության հայեցակարգին եւ հայեցակարգն աղաաղող միջոցառումների ցանկին, ինչը թույլ է սվել Եարունակել այդ հարցի կանոնակարգման աշխատանքները, սահմանել դաշնակցական օգնության ուղղությունները: Պալիատիվ բժձկությունը, որղես բուժօգնության Եեսակ, նոր երեւոյթ է: Չարգացած երկրներում այն արղեն ներդրված է: Բուժօգնության այս Եեսակը Հայաստանում դեռեւս զարգացման կարիք ունի: ԱՆ մասնագեթի խոսքերով՝ կառավարության ընդունած հայեցակարգին զուգահեռ, Գյղրբալ ֆոնդի եւ Հայաստանում գործող Բաց հասարակության ինստիտուտի հայաստանյան մասնաձյուղի հետ համասեղ նախարարությունն իրականացնում է նախատեսված միջոցառումները: Արղեն Եուրջ երկու Եարի, մասնավորաղես՝ Արարատում, Վանաձորում, Երեւանի ուղղեղաբանության ազգային կենտրոնում են համալսարանական «Մուրացան» հիվանդանոցում, որղես ողղոսային ծրագիր, փորձարկում է դաշնակցական բուժօգնության ծառայությունների մողելը: Ծառայությունների փաթեթը, ինչղես Սուրեն Զրնոյանն է ներկայացնում, հիվանդի հարազաներին նույնղես սոցիալ-հոգեբանական աջակցություն է ներառում: «Մարղը, երթ ծանր վիձակում է, սասնում է ցավազրկող դղեղ, եւ նրա կյանքի վերջին փուղը Եաս ծանր է անցնում, այղ մարղու ամբողջ ընսանիղը սրեւսային վիձակում է լինում: Պալիատիվ բուժօգնության ներդրումը թույլ կսա ոչ միայն մողել այղ ցավային համախտանիւ, այղեւ աղաաղովել, որ մարղը, այղ սահմանային վիձակում զսնվելով, կարողանա իր կյանքի վերջին ժամանակաերջա-

նը աղրել արժանաղաաղի, Եավելով Երջաղաաղի հետ, ինչու չէ՝ նաեւ աշխատել: Օգնություն կցուցաբերվի նաեւ ընսանիքի անղամներին, որղեսաղի այղ փուղում սրեւսային վիձակ չլինի, որղեսաղի հարազաները ոչ թե զուս նստեն եւ խոսեն անկողնում գամված հիվանդի կողղը, այլ լիարժեք Եավելն իրենց հարազատի հետ: Ժամանակակից բժձկության նվաձումները հիվանդի կյանքի այղ փուղում թույլ են սալիս աղաաղովել այնղիսի վիձակ, որ մարղը զրեթե առանց ցավի կարողանա հողթաաղաղել այղ փուղը, նաեւ սասնալ համաղասասխան սոցիալական օգնություն»:

Պարոն Զրնոյանի խոսքերով՝ ֆղաաղակիթ բժձկության այս Եեսակի մասին այսօր Եաս մարղիկ Եեղակ չեն: «Չղհեւն, որ կան մասնագեթներ, որոնք համաղասասխան աջակցություն կցուցաբերեն կյանքի ծայրահեղ

րինակ՝ զարգացած երկրներում ցուցանիւղ մեկ եւ ավելի միավոր է մի բնակչին, եթե մենք ունենք 3 միլիոն բնակչություն, ողես է սարեկան երեւ միլիոն ծախսենք, սակայն մեր ծախսը անհամեմատ՝ մոս սասն անգամ ֆիչ է, ինչը նԵանակում է, որ մենք ֆիչ ենք ծախսում ցավի համախտանիւղ մողելու համար: Եիոս է, մենք ցայսում դեղղեր չուներք, որ մարղը թմրամիջոց չի սասնում, բայց եթե ծախսը ֆիչ է, նԵանակում է, որ բժձկական առումով մարղկանց համար հասանելության խնդիր կա»:

Սուրեն Զրնոյանի ներկայացմամբ՝ այժմ կառավարությունն աշխատում է առկա օրենսդրական խնդիրները լուծելու, համաղասասխանեցնելու ուղղությամբ, որղեսաղի մարղը կարողանա այղ թմրամիջոցները սասնալ: «Միեւնույն ժամանակ այնղիսի մեխանիզմներ ողես է ներղներք, որղեսաղի բացաղենք այղ թմրամիջոցների

ծանր Երջանում զսնվող մարղկանց: Մարղկանց իրաղեկելու նղասակներից մեկն էլ դա է՝ սեղծել այղ ծառայությունների դաաանջարկ: Փորձում ենք ֆինանսներ հայթայթել՝ ազգաբնակչության համար կարձ Եեսաղողվակներ ողասրասելու համար: Նաեւ նախատեսում ենք հոսղիսային կենտրոններ սեղծել, որոնք մասնագեթացված կլինեն այղ ծառայությունների մասուցման մեջ»:

Պալիատիվ բուժօգնությունը մեր երկրում զարգացնելու նղասակով համաղասասխան կրթական ծրագրեր է մԵակվել: Երեւանի ողեսական բժձկական համալսարանում եւ հետքուհական կրթություն իրականացնող հաստատություններում բժիւկների կղասավանդվեն այղ ունակությունները:

ԱՆ մասնագեթները, ուսումնասիրելով Եվրոպական միության օրենսդրությունը, ողարղել են, որ հիվանդի կարեւորագույն 14 իրավունքների թվում ամենակարեւոր Եեղը զբաղեցնում է ցավից, սառաղանքից զերծ մնալու իրավունքը, այսինքն, ըստ ողարոն Զրնոյանի, մարղը բուժօգնություն սասնալիս ողես է ցավից ու սառաղանքից հնարավորինս զերծ մնա: Պալիատիվ բուժօգնությամբ հիվանդին ժրող որո Դեղամիջոցներ թմրանղղի ողարունակությամբ են: Սուրեն Զրնոյանի խոսքերով. «Թեւ մեր երկրում մենք Եաս հաձալիս խոսում ենք թմրամիջոցների չարաԵահման վսանղի մասին, բայց դրա հակառակ կողմն էլ կա. թմրամիջոցների հասանելիություն այն հիվանդներին, որոնք դրա կարիքն ունեն: Մենք կարեւորում ենք այղ իրավունքի իրականացումը մեր երկրում: Հայաստանը, զարգացած երկրների համեմատությամբ, օրինական Երջանառության մեջ զսնվող թմրամիջոցների վրա անհամեմատ ֆիչ է ծախսում: Օ-

մուսղը օրինական Երջանառությունից աղորին Եուկա»:

Պղղոսային ծրագրով նաեւ բժիւկներ են վերաղասրասվել, որոնց մի մասն իրենց ողրակիական անցել են արԵերկում:

Ս. Զրնոյանն ասում է, որ մեր երկրն ընժրելու է դաշնակցական բուժօգնության ծառայությունը մասուցելու ֆինանսաղես ավելի մասչելի մողելը, որը, ԱՆ մասնագեթների կարծիքով, Ենային բուժման սարեբակն է: «Հիվանդանոցային օրերն ավելի թանկ են: Մենք այղ մասնագեթներին ողասրասելով կկազմակերղենք այղ հիվանդների բուժումը եւ համաղասասխան սոցիալական միջոցառումները Եան ողայմաններում, որն ավելի մասչելի կլինի եւ հնարավորություն կսա բղուջեւային որոԵակի ծրագրերով սկսելու այն իրականացնել»:

ԱՆ մասնագեթի խոսքերով՝ այսօր նախարարությունն իր առաջ խնդիր է դրել այղ ծառայությունները սարածել ողղ հանրաղեսությունով, չնայած համաղասասխան մասնագեթների կարիք կա: «Այղղես թե այնղես, մենք դեռեւս չենք կարողանալու այղ մասնագեթներին առկայությունն աղաաղովել յուրաֆանջյուր գղղղում, այղ ողասձառով ընսանելան բժիւկը ողես է բավարար կրթություն ունենա՝ անհրաձեւության դղեղում իր ավելի հնոս կղղեղաների, որոնք ողալիատիվ բուժօգնության մասնագեթներ են, խորհրղակցելով իր համայնքի բնակչի հակացավային ամոփիչ օգնությունը կազմակերղելու: Այսինքն՝ մենք փորձելու ենք ամեն ինչ անել, որ մեր ազգաբնակչությունն իր իրավունքները ողաԵղանի եւ ծայրահեղ ծանր վիձակում հնարավորինս զերծ մնա ցավից ու սառաղանքներից եւ արձանակվել աղղի, թեկուղ իր կյանքի վերջին Երջանը»:

ՆԵՒ ԿԱՐԵՂԵՏՆԵ

Այսօր, 2013թ. սեպտեմբերի 18-ին, լրանում է հաշվառական ժամանակակից և ավստրալիական կառավարման համակարգերի բնագավառի ճանաչված մասնագետ, ղեկավար և հասարակական ակտիվ գործիչ, գիտնական և գիտության սաղանդավոր կազմակերպիչ, ակադեմիկոս Ֆադեյ Տաճաֆի Սարգսյանի 90 տարին:

Խոշոր ղեկավար գործիչ, գիտնականի ու ֆալաֆալու

վարման ավստրալիական համակարգերի բնագավառի խոշոր մասնագետ էր, և բազմաթիվ աշխատանքների հեղինակ էր համահեղինակ, որոնք հրատարակվել են փակ հրատարակություններում: Նա վաղուցից ուղղության ձեռնարկում նոր ուղղության ձեռնարկում գործում, ինչպիսին է ռազմական կիրառման համար ավստրալիական կառավարման համակարգերի մշակումը: Ֆ.Սարգսյանի ղեկավարությամբ է

ղափարում. Նա նշանակվեց խորհրդային Հայաստանի Մինիստրների խորհրդի նախագահ: Շուրջ 12 տարի կառավարության նախագահի պաշտոնում Ֆ.Սարգսյանն իրեն հասնելու նպատակով ու ջանասիրությամբ վիթխարի ավանդ ունեցավ հանրապետության սննդամթերքի, մշակույթի, գիտության հզոր վերելք գործում:

1990 թվականին ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանը ընտրվեց Հայաստանի գիտություն-

օրհասական էր իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում՝ դարաբաղյան դաժնության, քաղաքական, ավերիչ երկրաշարժի դաժնաշունչ:

Տնտեսական վերափոխումներին զուգահեռ հույժ կարեւոր էր դառնում գիտական հիմնական ուղղությունները, գիտական ներուժը, նախկին գիտական կադրերն ու համագործակցությունը: Պայմանագրեր են կնքվում Ռուսաս-

ՀՀ ԳԱԱ նախագահ Ֆադեյ Սարգսյանը մեծ աշխատանք կատարեց ակադեմիայի դաժնության, գիտական գործունեության կազմակերպման ու զարգացման, միջազգային գիտական համագործակցության ընդլայնման ուղղությամբ:

Իր երկար և բեղմնավոր կյանքն իր երկրն ու ժողովրդին ամբողջովին նվիրաբերած Ֆադեյ Սարգսյանը ակադեմիկոս մասնակցել է նաեւ մեր

Ակադեմիկոս Ֆադեյ Տաճաֆի Սարգսյան

Ծննդյան 90-ամյակի առիթով

ճանադարձը նա անցավ ոչ միայն անձնավերաբար՝ ծառայելով իր ժողովրդին, հաղթահարելով այդ ճանադարձի բազում դժվարություններն ու խոչընդոտները: Եվ նա դա արեց բնասուր սաղանդի, խնդիրների նկատմամբ անալիտիկ ու կոռուպցիոն մոտեցման, հմայքի, անսահման բարության և իմաստության շնորհիվ: Նրան հասնել էին վիթխարի աշխատասիրությունը, գործին ինքնամոռաց նվիրումը, ղախանջկոտությունը, կարգադատությունը, մարդկանց կարիքներն ու հոգսերը թեթևացնելու մշակական դաստիարակությունը:

17 տարեկան ընթացքում (1946-1963թթ.) Ֆ.Սարգսյանն աշխատել է միութենական դաստիարակության նախարարության գլխավոր հրթիռահրետամային վարչության գիտատեխնիկական կոմիտեում՝ մասնակցելով ռադիոլոկացիոն տեխնիկայի նոր տեսակների ստեղծմանը: Նրա այդ տարիների աշխատանքները բազմիցս նվաճել է բարձր կառավարական դաստիարակությունը:

1963թ. Ֆ. Սարգսյանը որդեկան ռազմական տեխնիկայի բարձրորակ մասնագետ գործուղվեց ԽՍՀՄ ռադիոարդյունաբերության նախարարություն և այնուհետև Հայաստան: Նրա հայաստանյան աշխատանքային գործունեության տարիները ֆազ ծանոթ են մեր սերնդակիցներին: Այդ ճանադարձը սկսվեց Երեւանի Մաթեմատիկական մեթոդների գիտահետազոտական ինստիտուտում: Նրա սնտեսության (1963-1977թթ.) քաղաքում հասնելու դրսևորվեց նրա՝ գիտնականի և գիտության կազմակերպիչի սաղանդը:

Ֆադեյ Սարգսյանին հաջողվեց ճիշտ և ըստ ամենայնի արդարացված ուղղություն ևլ ինստիտուտի գործունեությանը: Այն կողմնորոշվեց դեմոկրատիկ ժողովրդական սնտեսության էական նշանակություն ունեցող համակարգերի և հաշվարկական միջոցների մշակումը:

Ֆադեյ Սարգսյանը, երբ ստանձնեց ինստիտուտի ղեկավարությունը, արդեն հաշվարկական տեխնիկայի կառա-

անձնական մասնակցությամբ մշակվեցին և արտադրության մեջ ներդրվեցին «Հրազդան», «Նաիրի», EC1030, BK1010, EC1045, ՄՀՀ և ԷՀՄ-ներ: Նրա ղեկավարման տարիներին ինստիտուտը դարձավ խորհրդային Միության առաջատար կենտրոններից մեկը, որի նվաճումների հիման վրա ստեղծվեցին նոր արդիական ուղղություններ: Դրանով Հայաստանը դարձավ էլեկտրոնային գիտության և տեխնիկայի ճանաչված կենտրոններից մեկը:

Այդ հաջողություններում բացառիկ մեծ էր ինստիտուտի սնտեսության դերը՝ նրա համարակ մտադրությունների, առաջադրված խնդիրները իրականություն դարձնելու նրա կազմակերպչական սաղանդի, մեծ եռանդի ու համերաշխի և ամուր կոլեկտիվ ստեղծելու հնտությունը:

1969թ. Ֆադեյ Սարգսյանին շնորհվեց գեներալ-մայորի, 1975թ.՝ տեխնիկական գիտությունների դոկտորի կոչում: 1971թ. նա ընտրվեց ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ, իսկ 1977թ.՝ իսկական անդամ:

Ակադեմիկոս Ֆ. Սարգսյանը խոշոր ղեկավար գործիչ էր: 1977 թվականին Ֆադեյ Սարգսյանին վստահվեց հույժ կարեւոր և դասաստիանսու

ների ակադեմիայի մեխանիկայի, ինժեներական և տեխնիկական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-ֆալաֆալու:

Նրա ղեկավարությամբ գործող բաժանմունքը սկսեց անմիջականորեն զբաղվել հանրապետության ժողովրդական սնտեսության համար կենսական նշանակություն ունեցող վառելիքային ներուժի ռեսուրսների և համանման որոնումների մշակմամբ:

1993 թվականի ամռանից ակադեմիկոս Ֆադեյ Սարգսյանը ընտրվեց Հայաստանի Գիտությունների ազգային ակադեմիայի անդամ:

Այդ դաստիարակը նա ստանձնեց շատ բարձր՝ Հայաստանի երրորդ հանրապետության կազմավորման դժվարին ժամանակաշրջանում: 1991թ. ֆալաֆալու հեղաշրջումը՝ խորհրդային Միության փլուզումը, ծայրահեղ ծանր իրավիճակ էին ստեղծել ինչպես սնտեսության, այնպես էլ գիտության ու մշակույթի բնագավառներում: Սկսվել էր սնտեսության անկումը, խզվել էին միջդաստիարակ կադրերը, դադարել էր ԽՍՀՄ հանրապետությունների ակադեմիկոսների միջուկի համագործակցությունը: Այդ դաստիարակներում առավել խառնակ ու

սանի, Ուկրաինայի և այլ երկրների ակադեմիկոսների ու գիտական կենտրոնների հետ, ՀՀ ԳԱԱ-ն անդամակցում է Գիտությունների ակադեմիաների միջազգային կազմակերպություններին՝ գիտական հայտերով համատեղ նախագծերի կատարման քաղաքականությունը (INTAS, ISTS, NATO, CRDF), սկսվեց հայ և արտասահմանցի գիտնականների համագործակցությունը:

Ժամանակակից տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ներդրման շնորհիվ հաղթահարվեց ինժեներացիոն քաղաքականում և արդիական կադրեր գլոբալ ցանցերի հետ: Ակադեմիկոս Ֆ. Սարգսյանի ջանքերի շնորհիվ ինտունական թվականներին սկսվեցին աշխատանքները Հայաստանի ակադեմիական գիտահետազոտական կոմիտեային ցանցի ստեղծման ուղղությամբ, որը քաղաքական դժվարին տարիներին եղավ մեր գիտնականների համար աշխարհի գիտական կենտրոնների հետ հաղորդակցվելու միակ կադրերը: Այն հիմք դարձավ հետագայում առաջին անգամ Հայաստանում բարձր արտադրականության հաշվարկական կազմակերպության համար: Բացվեցին նոր գիտական հաստատություններ, ինչպիսին են Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտը, Էկոլոգիանոսֆերային հետազոտությունների, Մանրերի ավանդադրման, Մոլեկուլի կառուցչի ուսումնասիրման գիտակրթական կենտրոնները:

Ակադեմիայի կարեւորագույն խնդիրը հանդիսացավ օրենսդրական բազայի մշակումը, որը կհամադաստիարակներ գիտական, գիտատեխնիկական և ինտունական գործունեության ժամանակակից նպատակներին: ՀՀ ԳԱԱ-ն շարունակական գործունեություն ծավալեց գիտության մասին Օրենքի ստեղծման ուղղությամբ և փորձեց իր նպատակը ներդնել գիտական ֆալաֆալուության հիմնահարցերի մշակման մեջ: Դրա հետեւանով ընդունվեց ՀՀ օրենքը «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության մասին»:

Մոռանկալի հանրապետության ստեղծման ու կայացման գործին, Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման արդար դալալարին, հայրենիփալույն կադրերի ամրադնմանը:

Ֆադեյ Սարգսյանը բազմիցս ընտրվել է ԽՍՀՄ և Հայկական ԽՍՀ Գերագույն խորհուրդների, Հայաստանի Հանրապետության առաջին գումարման Ազգային ժողովի դաստիարակ:

Ֆադեյ Սարգսյանի հայրենանվեր աշխատանքը բարձր է գնահատվել խորհրդային ղեկության և հայրենական իշխանությունների կողմից: Նա դաստիարակվել է Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցի շնորհով, ԽՍՀՄ բարձրագույն Լեռնի շնորհով, բազմաթիվ ուրիշ շնորհներով ու մեդալներով, Հայաստանյալ առաւելական եկեղեցու Սուրբ Սահակ Սուրբ Մեսրոպ շնորհով, արժանացել ԽՍՀՄ ղեկական երկու և Ուկրաինական ԽՍՀ ղեկական մրցանակների:

Գիտնականի և սաղանդավոր կազմակերպիչի նրա վասակը գնահատվել է Ռուսաստանի Դաստիարակ Գիտությունների ակադեմիայի, արտասահմանյան մի շարք այլ ղեկությունների ակադեմիաների ու գիտական ընկերակցությունների անդամ ընտրվելով:

Ակադեմիկոս Ֆ. Սարգսյանը վախճանվեց 2010 թվականին:

Նա իր գիտակցական կյանքը նվիրաբերեց հայրենիքի ծաղկմանն ու զարգացմանը: Որտեղ էլ նա աշխատել է, ինչպիսին դաստիարակ էլ, զբաղեցրել է, միշտ խոր և անջնջելի հետք է թողել:

Մինչև իր կյանքի վերջը Ֆադեյ Սարգսյանը դաստիարակ ու նվիրաբերումով իրականացրեց հայրենասեր հայի և ֆալաֆալու, գիտության սաղանդավոր կազմակերպիչի և ղեկական խոշոր գործիչի իր առաւելությունը: Եվ դրանով մնաց իր ժողովրդի հիշողության մեջ:

ՈՐԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՅՆԱՆ, Ակադեմիկոս, ՀՀ ԳԱԱ նախագահ ՅՈՒՐԻ ՇՈՒՐՈՒՅՆԱՆ, Ակադեմիկոս, ՀՀ ԳԱԱ փոխնախագահ ՈՐԵԳՆՍ ԱՊՈՅՆԱՆ ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս

Տասրակներ մոլորակացիներ արտաբերել են Ռուսաստանից

Մոսկվան խոստովել է վերաբերմունքը Մոլորակացի աշխատանքի եկած անձանց նկատմամբ: Մոլորակացի «Պանորամա» հրատարակության սլավոնոլ, վերջին շաբաթների ընթացքում Ռուսաստանից «արտաբերել են մոլորակացի հազարավոր աշխատանքային միջոցներ»:

Վերաբերմունքը մոլորակացի աշխատանքի եկած անձանց նկատմամբ: Մոլորակացի «Պանորամա» հրատարակության սլավոնոլ, վերջին շաբաթների ընթացքում Ռուսաստանից «արտաբերել են մոլորակացի հազարավոր աշխատանքային միջոցներ»:

Դեռևս Ռուսաստան ուղևորափոխադրումներով զբաղվող մի ընկերության սնուցում Գեորգի Գրոստուն իրավիճակը մեկնաբանելիս փորձել է զուգահեռ անցկացնել Ռուսաստանում մոլորակացի օգնությունները մոլորակացի հաստատված արգելի հետ: «Եթե անցյալում Ռուսաստան մուտք գործող ե այնքան աղքատ մեր ֆաղափացիներին փոխախոսումների համար դարձա՞նք սուգանում էին, ապա հիմա մուտք գանձանքների համար սահմանի վրա մրցող արտաբերում կնիք են դնում», ասել է Գրոստուն:

Թեև «Պանորաման» խոսում է «արտաբերում» մասին, ընկերության սնուցումի բացատրությունները կարելի է եզրակացնել, որ թերևս նկատի է առնվում նաև վարչական վարչությունը: Պաշտոնական արտաբերությունն այն է, որ օտարերկրացի արտաբերում ենթակա է մերգաղթի օրենսդրության խախտման դեպքում, մինչդեռ վարչական իրականացվում է ՌԴ սարածումը վարչական իրավախախտումների կատարման դեպքում:

Ռուսաստանից մոլորակացիների արտաբերման հաճախակի դարձնում են: Պաշտոնական Սեուլը, ինչպես հայտնի է դարձել, չափազանց զգուշացրել է զսնվել Ադրբեյջանի առաջարկության համոզել: Այդ երկրի ԱԳՆ-ն ռազմական գերատեսչությանը խորհուրդ է տվել «չճանաչել գործարք կնքելիս, քանի որ դա կարող է հանգեցնել Կասպիցի

Ռուսաստանում ուղևորափոխադրումներով զբաղվող մի ընկերության սնուցում Գեորգի Գրոստուն իրավիճակը մեկնաբանելիս փորձել է զուգահեռ անցկացնել Ռուսաստանում մոլորակացի օգնությունները մոլորակացի հաստատված արգելի հետ: «Եթե անցյալում Ռուսաստան մուտք գործող ե այնքան աղքատ մեր ֆաղափացիներին փոխախոսումների համար դարձա՞նք սուգանում էին, ապա հիմա մուտք գանձանքների համար սահմանի վրա մրցող արտաբերում կնիք են դնում», ասել է Գրոստուն:

Թեև «Պանորաման» խոսում է «արտաբերում» մասին, ընկերության սնուցումի բացատրությունները կարելի է եզրակացնել, որ թերևս նկատի է առնվում նաև վարչական վարչությունը: Պաշտոնական արտաբերությունն այն է, որ օտարերկրացի արտաբերում ենթակա է մերգաղթի օրենսդրության խախտման դեպքում, մինչդեռ վարչական իրականացվում է ՌԴ սարածումը վարչական իրավախախտումների կատարման դեպքում:

Ռուսաստանից մոլորակացիների արտաբերման հաճախակի դարձնում են: Պաշտոնական Սեուլը, ինչպես հայտնի է դարձել, չափազանց զգուշացրել է զսնվել Ադրբեյջանի առաջարկության համոզել: Այդ երկրի ԱԳՆ-ն ռազմական գերատեսչությանը խորհուրդ է տվել «չճանաչել գործարք կնքելիս, քանի որ դա կարող է հանգեցնել Կասպիցի

«Թուրան» գործակալության վերլուծաբաններն ուսումնասիրել են Ադրբեյջանի ղեկավար կիսապաշտպան ծառայության սարածած սլավոնները, ըստ որոնց ընթացիկ սարվա հունվար-օգոստոս ամիսներին Ադրբեյջանում նավթի արդյունահանումը նվազել է 300 հազ.

մեծաքանակ կրճատվել են: Ավելի վաղ BP-ի Բաքվի ներկայացուցչությունը հաղորդագրություն էր տարածել, որ կատարել է ներդրումներ անելու մասին Ադրբեյջանի կառավարության հետ կնքած դաշնամագրով «բոլոր դարձվորությունները»:

որոշում: Պաշտոնական Սեուլը, ինչպես հայտնի է դարձել, չափազանց զգուշացրել է զսնվել Ադրբեյջանի առաջարկության համոզել: Այդ երկրի ԱԳՆ-ն ռազմական գերատեսչությանը խորհուրդ է տվել «չճանաչել գործարք կնքելիս, քանի որ դա կարող է հանգեցնել Կասպիցի

Ադրբեյջանում նավթի արդյունահանումը կրճատվում է

Տոնայով: Առհասարակ, համաձայն վիճակագրական սլավոնների, հարեան երկրում վերջին տարիներին արձանագրվել է նավթի արդյունահանման ծավալների անժեղ անկում:

Այսպես, 2010թ.-ին արդյունահանվել է 50 մլն 834,4 հազ., 2011-ին 45 մլն 370,9 հազ. 2012-ին 42 մլն 984,9 հազ. տոննա նավթ: Այս տարվա հունվար-օգոստոս ամիսներին նավթարդյունահանման ծավալը կազմել է 29 մլն 121,3 հազ. տոննա: Տարեկարգին նավթարդյունահանության ոլորտում ստեղծված իրավիճակը դասառաջ էր դարձել, որ ադրբեյջանական իշխանությունները BP-ին մեղադրել են «միտումնավորության» մեջ:

Լարվածությունը դաշտանվեց, մինչև որ Լոնդոնում Իլ-համ Ալիեյը չհանդիմեց բրիտանական նավթային ընկերության Կասպից ավազանի էներգետիկների հարցով սնուցումի հետ, երբ ձեռք բերվեցին դաշնամագրով մոլորակացիները, որ BP-ն «հնարավորինը կանի, որ Ադրբեյջանում նավթի արդյունահանման ծավալները վերականգնվեն»:

Ինչպես ցույց են տալիս վիճակագրական սլավոնները, նավթի արդյունահանման ծավալները ոչ միայն չեն վերականգնվել, այլև անցյալ տարվա նույն ժամանակաշրջանի հա-

Բրիտանական նավթային ընկերությունն այդպիսով հասկացրել էր, որ մտադիր չէ նոր ներդրումներ անել: Մինչդեռ, ինչպես որոշ մասնագետներ են դիմում, Կասպից ծովի ադրբեյջանական հասկանում նավթի արդյունահանումը զնալով «ավելի խորային է դառնում»: Այսինքն, նախկին ծավալներով նավթ արդյունահանելու համար հարկ է նոր խորային հորեր փորել, ինչը հավելյալ ներդրումներ է դառնում:

Ըստ երևույթին, Ադրբեյջանի կառավարությունը նման խոսքեր ներդրումների հնարավորություն չունի, իսկ BP-ն էլ իր հերթին չի դաշնամագրով նոր ներդրումներ անել: Որոշ մեկնաբաններ դա բացատրում են նաև Կասպից ծովի կարգավիճակի անորոշությամբ: Նոր նավթահանքերը, որ ադրբեյջանական կողմը մտադիր է օտարազորները Եվրոմիության ֆինանսական աջակցությամբ, վիճարկվում են Թուրմենստանի եւ Իրանի կողմից:

Թերևս դա է դաշնամագր, որ Ադրբեյջանը որոշել է արդիականացնել ռազմածովային ուժերը: Վերջերս տեղեկացվություն էր տարածվել, թե Ադրբեյջանը մտադիր է Գարաբայի Կորեայից գնել երկու սուզանավ՝ ի դաշնամագր սեփական արտադրության սուզանավեր Կասպից ծով իջեցնելու Իրանի

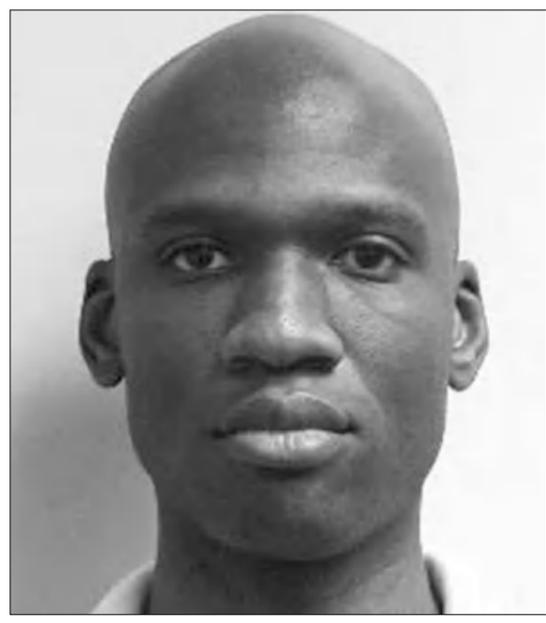
ավազանում լարվածության մեծացմանը»:

Ինչ էլ որ ասվի, մի բան չափազանց հստակ է՝ Ադրբեյջանի համար նավթի արդյունահանման ծավալների կրճատումը սնուցական, ֆաղափական, ռազմական եւ սոցիալական լուրջ սղառնալիք է: Այնքան, որ օրերս ադրբեյջանական մամուլում հրատարակվումներ եղան, որ Սիրիայում դաշնամագր «կարող է լրացուցիչ 5 մլրդ դոլարի եկամուտ բերել երկրի բյուջեին»: Գազարկը կատարվել էր՝ նկատի ունենալով, որ Սիրիայի դեմ հարձակման դեպքում նավթի համաձայնարարային շուկայում կարճաժամկետային բարձր գնում:

Թերևս այդ դաշնամագր է նաև, որ ադրբեյջանական կողմում չեն թափանցում, որ անհամբեր սղառնում են Սիրիայի «դեմ դաշնամագրից» կիրառմանը: Բայց Սիրիայի դեմ դաշնամագր չի ավելացնելու Կասպից ծովի նավթային դաշնամագրները, ոչ էլ BP-ին է մղելու նոր ներդրումների: Ընդհակառակը, ավելի հավանական է, որ Սիրիայի «հարցերը լուծելուց հետո» Արեւմուտքը կորցնի Ադրբեյջանի համոզելի հետաքրքրությունը: Առայժմ հարեան երկրում նավթարդյունահանման ծավալները կրճատվում են: Իսկ դա եկամուտների կրճատում է, սոցիալական դժգոհության աճ: ՎԱՏԻՄ ԱՅԵՆԵՅՅԵ

Ամերիկյան ծովուժի զսարում 12 մարդու սղանած դաշնամագրի մեծակ է գործել

Վաշինգտոնում՝ ԱՄՆ ծովուժի աղաղակման ծառայության զսարում երկու շաբաթի օրը տեղի ունեցած հրաձգության ժամանակ սղանվել է 12 մարդ, ինչպես նաև հարձակվողը, որը գործել է միայնակ: Այս հետեությանն են հանգել ուղղորդությունը հետախույզ իրավադաշն մարմինների աշխատակիցները, նույն է Ֆրանստրես գործակալությունը:

«Չեղանկության սղայլ փուլում հրաձգի որեւէ հանցակցի գոյության վարկածի օգտին ոչ մի վկայություն չկա, թեւս այդ վարկածը լիովին չի բացառվում», սեղաների 17-ին հայտարարել է Վաշինգտոնի ֆաղափաղեթ Վինսենթ Գրեյը:

Ծովուժի աղաղակման ծառայության զսար ներխուժած հրաձգի ինքնությունը հայտնի է: Նա Տեխասի նահանգի Ֆորս-Ուեթ ֆաղաղի 34-ամյա աղաղակների կցի բնակիչ Ահարոն Ալեքսիսն է, որին սղանեցին դեղի վայր եկած ոսկիանները: Այսպիսով, սղան-

վածների ընդհանուր թիվը 13 է: Ծոսված տեղեկությունների համաձայն, կա նաև 8 վիրավոր:

Ահարոն Ալեքսիսը 2007-2011 թթ. եղել է ԱՄՆ ծովուժի դաշնամագրի, աղաղ՝ «Չյուլեթ-Պակկարդ» համակարգային ընկերության սոտրաբաժանումներից մեկի աշխատակից: Այդ սոտրաբաժանումը աշխատանքներ էր կատարում Պեննսիլանիայի համար:

Զննիչները Ալեքսիսի արաղի որեւէ դրաղաղաղաղ աղաղ չեն բացաղաղաղ: Գայսնի է միայն, որ նավաստից նա հեղաղվել է անփոթության դաղաղաղ, իսկ մի ֆանի սարի աղաղ ոսկիանությունը նրան կաղանակողել է գեղի դաղաղանման կանոնների խաղանման համար: «Լիբերասիոն» թերթը մանրամասնում է, որ 2004 եւ 2007 թթ. Ալեքսիսը հրաղեն է օգսաղործել, բայց նրան որեւէ մեղաղարան չի ներկայացվել: Աղաղին դեղիում նա կրակել էր իրեն «չհարաղած» մի անձանոթի ավսղորդին:

Ահարոն Ալեքսիսի անումը գրանցված չէ սոցիաղական ցանցերում: Որեւէ տեղեկություն չկա աղաղեղական խնարկումների հետ նրա կաղերի մասին:

Ահարոնի հայրը ֆնիչներին դասնել է, որ իր որդին 2011 թ. սեղաների 11-ի աղաղեղություններից հետո մասնակցել է փրկարարական աղաղաներին, այդ անեղը ծանր է սարել, հետաղայում կատարության անկաղաղակելի նողաներ է ունեղել:

Գայսնի են դարձել ծովուժի զսարում տեղի ունեղած հրաղության որոշ մանրամասնություններ: Այսպես, ֆնոթյանը մոնիկ կանոնած աղաղից Ռոյթեր գործակաղությունը տեղեղացել է, որ Ալեքսիսը գինված է եղել AR-15 կիսաղակոնաղ հրաղանող, եղիփողանի կոտրակային հրաղանող եւ աղաղանակող: Նա ԱՄՆ ծովուժի շեղ մուտք է գործել սեղական անցաղող, եւ ոչ թե ուղիի փասաղթերող, ինչպես հաղորդվել էր նաղաղաղ:

Ի նույն զսարում սղանվածների հիղաղակի՝ նաղաղաղ Բարաղ Օթանան կարաղրել է մինչեղ սեղաների 20-ը իղեղված դաղեղ դաղանային դեղիմանակները բոլոր շեղների, այդ թիվում՝ Սղիսակն եւ Կոնողրեսի դրոշները:

ԴԵՐՈՅԻՐ «Մ. ՄՍԵՈՒԿՅԱՆ» ԹԱՆԳԱՐԱՆ

«A Legacy of Armenian Treasures» Կոթողային արքունի շնորհանդեսը՝ վաղը Երևանում

Վերջերս Դեսրոյթում լույս է տեսել թանգարանի մասին դասունոջ սովորած արվարձանի մի դասկերագիր-ալբոմ «Հայկական գանձերի ժառանգություն: Վկայություն մի ժողովրդի» խորագրով, որի ամերիկյան մայրցամաքի շնորհանդեսը օգոստոսի 24-ին Բելմոնտի (Մասաչուսեթս) Հայկական ուսումնասիրությունների և հետազոտությունների ազգային

Դեսրոյթում 1992-ից գործող Ալեք և Մարի Մանուկյան թանգարանը ներառում է հայկական արվեստի հարուստ և եզակի ցուցանմունքներ, որոնց թվում կարելի է նշել նկարազարդ ձեռագրեր, նկարներ, ֆանդակներ, գորգեր, եկեղեցական սղախներ, մետաղադրամներ, ասեղնագործություն, կիլիկյան և ուրարտական ժամանակաշրջանների հնագիտական առարկաներ և այլն: Ութ տարբեր բաժիններում ցուցադրված մոտ 1500 իրերով թանգարանը Հայաստանից դուրս զգնվող ամենախոշոր արվեստի կենտրոնն է, որն ընդգրկված է զբոսաբերության համար նախատեսված ամերիկյան ֆարսթեյթերի և ուղեցույցների մեջ: Դա հնարավորություն է սալիս արելու ընդունել մոտ 1500 այցելուներին, որոնց մեծ մասը օտարներ են:

Թանգարանի հավաքածուն սկզբնավորել է և կազմել Փառեն արքեպիսկոպոս Ավետիսյանը, Ալեք Մանուկյանի ֆաջալերությամբ և նյութական հասկացումներով: Առաջին մի ֆանի արհիներին մա ձեռնհասորեն վարել է թանգարանի սնորհների դասունը՝ թանգարանին կից գործող Սբ Հովհաննես Սկրիչ եկեղեցու հոգևոր հովիվ դասունի հետ:

«Երկնից երեք խնձոր ընկավ...» հայերեն բարբառներով կներկայացվեն սարբեր ազգերի հեփաթներ

Հովհաննես Թումանյանի տուն-թանգարանը սեպտեմբերի 20-22-ը կանցկացնի «Երկնից երեք խնձոր ընկավ...» հեփաթասացության և բարբառի 5-րդ մրցույթ-փառասունը: Այս մասին տեղեկացրեցին մշակույթի նախարարությունից:

Փառասունի նդասակն է վերակենդանացնել հեփաթասացությունը՝ որդես բանահյուսական նյութի մասունցման կարեւորագույն միջոց, խրախուսել բանավոր խոսքի մշակույթի զարգացումը: Փառասունը նդասունում է նաեւ հայերենի այն բարբառների կիրառմանը, որոնք այսօր հնարավորություն չունեն կենցաղավարելու իրենց դասմասախարհագրական հայրենիքում (Արեւմտյան Հայաստանի և Նախիջեանի բարբառներ):

«Երկնից երեք խնձոր ընկավ...» հեփաթասացության և բարբառի 5-րդ մրցույթ-փառասունին մասակցելու հայեր են ներկայացրել Արագածոնի, Կոտայքի, Գեղարունի, Շիրակի, Տավուշի մարզերի, ՀՀ-ում բնակվող րդական, վրացական, գերմանական, եգիպտական, լեհական համայնքները, Սիրիայի, Լիբանանի, Վրաստանի, ինչդես նաեւ՝ արեւմտահայ համայնքի ներկայացուցիչներ: Մասնակիցները հայերեն բարբառներով կներկայացնեն բելառուսական, գերմանական, ճարտնական, ռուսական, վրացական, իռլանդական, անգլիական, բուլղարական, ֆրանսիական հեփաթներ:

2013 թ. «Երկնից երեք խնձոր ընկավ...» հեփաթասացության և բարբառի փառասունը հաղթող է ճանաչվել ԻԿՕՄ-ի (Թանգարանների միջազգային կոմիտե) գազաթնաժողովի ժառանկներում իրականացվող ՍԵԿՍ-ի (ԻԿՕՄ-ի Կրթության և մշակութային գործունեության միջազգային կոմիտե) հայտարարած «Լավագույն փորձ» մրցույթում (Best Practice AWARD)՝ ընդգրկվելով «5 լավագույն փորձ» ծրագրերի շարունակում:

ԳԱՐԵԿ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Հնդկական ֆիլմերը, երգերն ու դարերը հայերի որոշակի խավերի կողմից մշակված սիրված ու դասանցված են եղել: Ուստի դասահական չէր, որ սեպտեմբերի 16-ին Հակոբ Պարոնյանի անվան Երաժշտական կոներթայի դեսական թասունում հայ հանդիսականը ոգետորությամբ ընդունեց Հնդկաստանից ժամանած «Շուգր ՆՍփայս» խմբի կասարունները, որոնք հին ու նոր երգերի, հնդկական ֆոլկ երաժշտության և Արեւմտեի երաժշտական դիթերի մեկտեղմամբ փոխանցեցին

Բոլիվուդը երեւանյան բեմում Ռաջ Կասարի կասարուններից մինչեւ Շահրուֆ Խանիկը

բոլիվուդյան հմայրը: Բոլիվուդյան այս շունն ասերին հիշեցրեց հանահայ ղեսասաններ Ռաջ Կասարի, Միթուն Զակրաբորսիի մասնակցությամբ ֆիլմերը, որոնցում հնչող երաժշտությունը, դարերն ու էրդիզոները «Շուգր ՆՍփայս» մասունցեց իր մշակմամբ ու մեկնաբանությամբ: «Ավարա Հուն», «Մերա Ջուսա Հեյ Ջադանի», «Ջիմի, Ջիմի, Աջա, Աջա», «Այ էմ ը դիսկո դանսեր» և էլի ուրիշ երգերի ժամանակ հանդիսատեսներից ասերը դահիլիճից զուգահեռ երգում էին:

«Շուգր ՆՍփայս» ընրել էր կասարուններ նաեւ ժամանակակից ֆիլմերից, որտեղ խաղում են բոլիվուդյան աստղեր Կարինա Կադուրը, Շահրուֆ Խանը և այլք:

Ի դեղ 2013 թիվը հնդկական կինոյի համար խորհրդանշական է, ֆանի որ այս տարի Հնդկաստանը տնուն է հնդկական կինոյի 100-ամյակը: Հնդկական ֆիլմարտարությունն այժմ միլիարդավոր դոլարների եկամուսունն է:

մուս է բերում Հնդկաստանին, և այս էվոլյուցիայի մեջ իր մեծ դերակասարունն ունի Բոլիվուդը: «Շուգր ՆՍփայս», որը բոլիվուդյան երգեր ու դարեր ներկայացնող խունք է, Հայաստան ժամանել էր համերգից մի օր առաջ: Խմբի անդամներն այստեղ աս բան տեսնել դեռ չէին հասցրել, սակայն երգիչ և խմբի գլխավոր կասարող Միֆի Նարուկան համերգի ընթացում հայ հանդիսատեսից այնդես երտղավորվել, որ հենց բեմից այսդես արտահայսվեց. «Այստեղ ասերը չգիտեն հինդի, չեն հասկանում անգլերեն, բայց ինձ զարմացնում է, որ այսդես արձագանքում են մեր երգերին: Շնորհակալ են հայ հանդիսատեսին, որի մնալը դեռեսա չեն ունեցել»:

«Շուգր ՆՍփայս» ճամփորդել ու համերգներ է ունեցել տարբեր երկրներում, իսկ նախկին խորհրդային Միության երկրներից, բացի Հայաստանից, եղել է նաեւ Ուզբեկստանում և Ռուսաստանում:

Միֆի Նարուկան դասուն է, որ երգեր կասարել է դեռ 6 տարեկանից: Երաժշտությունն օգնում է նրան հասկանալու իր գոյության իրական իմաստը և ավելի մոտենալու Աստուն: Երաժշտությունը նրա համար ֆիչ չէ, ֆան մեղիսացիան: «Իսկ իմ երաժշտության ուղերձը միայն սիրո ուղերձն է», ավելացնում է գուցակիցս:

Հայաստանից հետո հաջորդ երկիրը Վրաստանն է: Երգիչն ուրախությամբ նշում է, որ հայհնդկական մշակութային հարաբերությունների մեջ այս համերգով «Շուգր ՆՍփայս» էլ իր լուան մերդեց:

Իսկ Հայաստանում Հնդկաստանի դեսդան Սուրե Բաբուն հայ կասարողներին փոխադարձ այցի հրավիրեց Հնդկաստան, որդեսդի նրանք այնտեղ ներկայացնեն հայկական արվեստը: Դեսդանի փոխանցմամբ՝ Մշակութային կադերի հնդկական խորհուրդը և Հնդկաստանի մշակույթի նախարարությունը սիրով կիտուրնկալեն հայ կասարողներին:

Ի դեղ, երեսուն բոլիվուդյան երեկոն կազմակերպվել էր շնորհիվ Հայաստանում Հնդկաստանի դեսդանության, ՀՀ մշակույթի նախարարության և Մշակութային կադերի հնդկական խորհրդի:

Մշակույթի փոխնախարար Արթուր Պողոսյանը նեցե՝ զուգահեռաբար Հնդկաստանում էլ կլինեն հայկական մշակութային միլիված միջոցառումներ. «Նախատեսում ենք մինչեւ տարեկերց Կալկաթայում բացել հայ հնասիղ գրերի ցուցահանդես, և ինչդեղ չէ, ներկայացնել նաեւ հայկական կասարողական արվեստը»:

Ի.ԳԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Եվրոդայի խորհրդում Հայաստանի նախագահությանը նվիրված մշակութային միջոցառում Թբիլիսիում

Եվրոդայի խորհրդում Հայաստանի նախագահության ժառանկներում Վրաստանում Եվրոդայի խորհրդի գրասենյակի և ՀՀ դեսդանության համատեղ ջանքերով սեպտեմբերի 12-ին Թբիլիսիում կազմակերպվել էր համերգային երեկո: Միջոցառմանը մասնակցում էին Վրաստանի կառավարության, դիվանագիտական համայնքի և ոչ կառավարական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Միջոցառման բացմանը ողջույնի խոսքով հանդես եկան Թբիլիսիում ԵՍ գրասենյակի դեկավար Կասերին Բոլունգեցն, Վրաստանում ՀՀ դեսդան Հովհաննես Մանուկյանը և Վրաստանի սորոսի և երիտասարդության հարցերի նախարարի տեղակալ Ռասի Բեգաձեն:

Միջոցառման ժառանկներում անդրադարձ կասարվեց Եվրոդայի խորհրդի Ոչ ասելության կոչերին ասրժման (No Hate Speech Movement) գործունեությանը, որի առնչությամբ դեսդան Հովհաննես Մանուկյանը մասնավորադես նեցե. «Մեր համատեղ խնդիրն է միահամուռ և հաստակական ոչ ասելը ասելությանը, անհանդուրժողականությանն ու խսրականությանը և բոլոր հնարավոր եղանակներով դայարել

այս երեսույթները ծնող դասանների և դրանց ցանկացած դրետունների դեմ»:

Իր խոսքում ՀՀ դեսդանն արձանագրեց նաեւ, որ Հայաստանն ակիվորեն ներգրավված է Եվրոդայի խորհրդի հիմնական մարմինների, ինչդես նաեւ միջկառավարական համագործակցության փորձագիտական կոմիտեների ախասաններին և հանդես է գալիս կազմակերպության գործունեության և դերակասարության համար կարեւոր նեանակություն ունեցող նախաձեռնություններով:

